

Asiantuntijuus ammattikorkeakoulussa

MIELIPIDEVIERAS

Maria Lassila-Merisalo

maria.lassila-merisalo@hamk.fi

Mitä on tieto? Kuka on asiantuntija? Näihin yksinkertaisilta tuntuviin kysymyksiin vastaamisesta on tullut viime vuosina hämmästyttävän hankalaa. Elämme yhteiskunnassa, jossa puoluesihteerin mielestä ei ole oleellista, onko poliittinen tarina totta vai ei. Tärkeämpää on se, miten ihmiset asian kokevat.

Auktoriteetit kyseenalaistetaan joka tasolla. Kaiken maailman dosenteille on ehkä tuhaudeltu aina, mutta harvemmin pääministerin suulla.

ITÄVALTALAISTUTKIJA Helga Nowotny totesi jo vuosituhatien

vaihteessa, ettei asiantuntijuus ollut koskaan ollut yhtä kyseenalaistettua kuin silloin, muttei myöskään yhtä kysyttyä ja kaivattua. Ja se oli vielä aikaa ennen blogien, Facebookin ja Twitterin tuloa. Nyt olemme keskellä vääriä profeettoja ja infotulvaa.

MIKÄ ON ASIANTUNTIJAN paikka tässä asetelmassa? Miten tiedosta ja tutkimuksesta kannattaisi viestiä? Tieteen ja tutkimuksen popularisointi eli yleistajuistaminen tarkoittaa perinteisesti sitä, että kun tutkimus on valmis, tutkija itse tai joku muu ”kääntää” lopputulokset kansalle ymmärrettävään muotoon. Asetelma on auttamattoman vanhanaikainen, mutta elää vahvasti.

Jotkut tutkijat eivät välittäisi viestiä lainkaan, vaan keskittyisivät ainoastaan tutkimiseen. Monelle tutkijalle tulosten julkistaminen on pakkopullaa, joka tehdään hankkeen päätteeksi ja vain siksi, että rahoittaja vaatii.

POPULARISOINNIN SIJAAN on osuvampaa puhua tiede- ja tutkimusviestinnästä. Nykyaikainen viestintä on jatkuvaa: tutkimus- tai kehittämishankkeesta aletaan viestiä heti, kun rahoitus on saatu. Eikä viestinnän pidä olla yksisuuntaista tiedon kaatamista, vaan vuorovaihteista keskustelua.

Keskustelun aloittaminen ei ole helppoa, koska se vaatii auktoriteetti-asemasta luopumista ja asetumista alttiiksi paitsi asialliselle kritiikille, myös esimerkiksi vihapuheelle ja sanomisten vääristelylle. Samalla se antaa monenlaisia mahdollisuuksia.

Tieto on aiempaa selvemmin yhteistä pääomaa, arvioinnille altistettua ja avoimesti tuotettua ajattelun tulosta.

Tuntematon blogilukija voi vinokata sopivasta vertailuaineistosta, ja Twitter-seuraajat voivat auttaa haastattelukysymysten hahmottamisessa. Joka tapauksessa tieto tutkimuksesta leviää lähimpiä kollegoita laajemmalle.

SUOMEN TAVOITTEENA ON olla ensi vuoteen mennessä johtava maa tiedon ja tutkimuksen avoimuudessa. Pyrkimyksiä vauhditetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeella. Tutkimuksen avoimuus ymmärrettään hankkeessa laajasti.

Tavoitteena on saada avoimeen käyttöön koko tutkimusprosessin

aikana syntyvät tuotokset: esimerkiksi seurantadata, haastatteluai-
neistot ja tulokset.

HÄMEEN ammattikorkeakoulussa on otettu isoja askelia avoimuuden suuntaan. Valmistuneet opin-
näytteen säilytetään ensi syksystä alkaen sähköisesti. Opiskelijoille suositellaan opinnäytteiden tallentamista ammattikorkeakoulujen yhteiseen Theseus-tietokantaan, jossa ne ovat avoimesti kenen tahansa luettavissa.

Tutkimusdataa aletaan tallentaa arkistoihin, joissa niiden jatkokäyttö on mahdollista, ja Hamkin oma julkaisutoiminta keskittämään avoimesti saatavilla olevalle sähköiselle alustalle, herättämään keskustelua.

MITÄ SIIS ON TÄMÄN päivän tieto, ja kuka on asiantuntija? Tieto on aiempaa selvemmin yhteistä pääomaa, arvioinnille altistettua ja avoimesti tuotettua ajattelun tulosta. Infotulvan keskellä asiantuntija erottuu harrastelijoista olemalla oman alansa ammattilainen, jolla on vankka ja päivittyvä tietoperusta, tuoreet työelämäyhteydet ja eettinen selkäranka.

Kirjoittaja on kirjoittamisen dosentti ja projektipäällikkö Hämeen ammattikorkeakoulussa.